

ENTREVISTA

«M'agradaria que el llibre servís perquè en el futur els nens possessin la natura en primer lloc». (M. V.)

Maria Vyshinskaya | Tania Medvedeva

La divulgadora científica Tania Medvedeva i la il·lustradora Maria Vyshinskaya publiquen *Explora l'Antàrtida en 360°*, primer títol de Zahorí Books dedicat als refugis climàtics.

Com presentaríeu als lectors *Explora l'Antàrtida en 360°*?

(T. M.) És un llibre amb il·lustracions precioses, escrit des de la perspectiva d'un reporter, en Tom, que ens revela els secrets del Continent Sud a mesura que parla amb científics i exploradors polars que viuen a les estacions antàrtiques i als campaments científics. *Explora l'Antàrtida en 360°* ens explica qui van ser els primers exploradors del continent, com s'hi arriba, quin equip polar fa falta, quines investigacions científiques s'hi duen a terme... Per exemple, sabies que un nucli de gel antàrtic pot funcionar com una màquina del temps que ens descriu els

canvis climàtics que hi ha hagut al nostre planeta durant centenars de milers d'anys? Aquesta informació és extraordinàriament valuosa per crear models que descriguin l'escalfament global.

Com va sorgir aquest format arrodonit tan original?

(T. M.) L'agent literària Dasha Plaksunova em va proposar que juntes creéssim un nou projecte que tingués impacte. Jo ja tenia al cap l'Antàrtida, i el tema complia tots els criteris: estar relacionat amb la ciència (la meua especialitat), tenir importància global i, per alguna misteriosa raó, escassa presència a l'oferta editorial. Un dia, assegudes en un cafè, vam esbossar

algunes idees de cobertes. Així va sorgir la forma del quart d'un cercle. Ens va encantar quan ens vam adonar que podríem crear grans desplegable circulars i incloure-hi mapes i il·lustracions impactants.

Va ser difícil trobar una editorial disposada a publicar un llibre amb aquesta forma particular?

(T. M.) Vaig escriure més de 170 emails... Alguns ni van respondre; a altres els preocupava la forma i els costos del projecte. La meua última carta la vaig enviar a la Mireia Trius, fundadora i editora de Zahorí Books. «M'encanta!», va contestar. L'editorial ja s'havia interessat pel tema de l'Antàrtida. A més, els seus llibres són dels pocs que aposten per formes complicades i contingut desafiador i que es publiquen amb èxit. Van donar suport a la nostra visió, van potenciar el projecte i van fer realitat el llibre. Com a resultat, la primera impressió del llibre surt ja en sis idiomes diferents.

Ens alegra també que el llibre formi part del Club del Petit Activista, una iniciativa de Zahorí Books que inspira els joves lectors (i futurs científics) a estimar i valorar el nostre planeta i a actuar per protegir-lo.

Per què l'Antàrtida és tan important per a la ciència?

(T. M.) L'Antàrtida és única en molts sentits. Per a molts, només és l'hàbitat del pingüí emperador. He intentat mostrar al llibre que aquest continent fred i aparentment poc atractiu és un paradís amagat, amb ecosistemes únics, amb condicions exclusives per dur a terme investigacions singulars en el camp de la física, l'astronomia, la química, la biologia, la glaciologia, l'oceanografia...

Com més idees i dades recopilava i més científics entrevistàvem (hi ha extractes de les entrevistes disponibles a antarcticaproject.com), més m'anava enamorant d'aquest sorprenent lloc i dels seus habitants. Els «antàrtics» són persones increïbles, que s'ajuden mútuament, treballen en equip —és l'única manera de sobreviure i tenir èxit en un entorn tan dur i aïllat—, intercanvien resultats, comparteixen equips i personal quan cal. És un magnífic exemple de com seria el nostre món si comencéssim a treballar de manera col·laborativa.

Maria, tenies experiència en la il·lustració de conceptes de ciència? Com vas abordar el procés de creació?

(M. V.) Mai havia treballat en llibres de coneixement. L'experiència va ser un veritable desafiament! Em vaig proposar crear les il·lustracions de manera que la informació científica es transmetés a través de la història, no per separat. La precisió era molt important, i necessitava combinar l'art i la ciència a les il·lustracions per comunicar idees sorprenents i complexes. Això va ser el més difícil: partir de fets que havien d'estar tant sí com no a la pàgina i, sobre aquesta base, treballar el vessant artístic. Una lògica completament diferent de la que aplico il·lustrant ficció!

Al principi, dibuixar en un format tan inusual em va resultar desconcertant. Em va costar temps crear composicions en semicercle, trobar la solució a com encaixar-ho tot a la pàgina. Hi havia menys espai disponible i molta informació per incloure! Amb la Tania, discutíem totes les idees i preniem moltes decisions juntes. Per a una il·lustradora és una sort poder gaudir d'aquest grau de compenetració amb l'autora. Em va ajudar molt en la meua feina.

Aquest és el primer títol d'una sèrie dedicada als «refugis climàtics», regions del món amb condicions encara ideals per servir de refugi de diferents espècies davant del canvi climàtic.

(T. M.) És un concepte més ampli fins i tot: l'Antàrtida i altres regions que explorarem en aquesta sèrie són les darreres que queden de natura intacta o almenys inalterada. Cadascuna de les nostres accions i decisions com a civilització i humanitat tenen un impacte a l'entorn, al nostre planeta. Les conseqüències d'aquestes accions, el seu «efecte papallona», són una línia vermella que sens dubte tinc al cap mentre treballa en aquest projecte.

Quin serà el tema del proper títol de la col·lecció?

(T. M.) Tractarà sobre els boscos. Però, en lloc de compartir fets biològics ja força coneguts, en aquest segon llibre intento provocar un diàleg sobre per què els

boscos, especialment els primaris, són tan importants, com els podem conservar, com garantir que el procés de tala causi el menor dany possible...

Quin efecte us agradaria que tingués el vostre llibre de l'Antàrtida sobre els nens?

(M. V.) Tant de bo tinguessin el somni de viatjar i conèixer personalment els fets i llocs de què parlem. També m'agradaria que el llibre servís perquè en el futur posin la natura en primer lloc. Que s'animin a estudiar el nostre planeta, a respectar i tractar de conviure pacíficament amb la vida salvatge. Que sentin la necessitat d'explorar, observar i col·laborar els uns amb els altres, tal com ho fan els científics polars. I una darrera cosa. Que mai no tinguin por de somiar! Potser el seu somni condueixi a una cosa bonica i impactant, com el somni d'en Tom de convertir-se en «antàrtic» o el nostre de publicar aquest llibre inusual.

